

NİLGÜN MARMARA
Kağıtlar

§

Yayın No **1561**
Türkçe Edebiyat **594**

Kağıtlar
Nilgün Marmara

Yayına hazırlayan: **Bilge Barhana**

Kitap tasarımı: **Bülent Erkmen**
Baskı öncesi hazırlık: **Barış Akkurt, BEK**

Kapak ve kağıt fotoğrafları: **Serdar Tanyeli**

© 2016, Nilgün Marmara varisleri
© 2016; bu kitabın tüm yayın hakları
Everest Yayınları'na aittir.

1. Basım: Kasım 2016
2. Basım: Nisan 2017
3. Basım: Nisan 2019

ISBN: 978-605-185-039-9
Sertifika No: 10905

EVEREST YAYINLARI

Ticarethane Sokak No: **15 34110** İstanbul
Tel: (212) 513 34 20-21 Faks: (212) 512 33 76
e-posta: info@everestyayinlari.com
www.everestyayinlari.com
www.facebook.com/everestyayinlari
www.twitter.com/everestkitap
www.instagram.com/everestyayinlari

Everest, Alfa Yayınları'nın tescilli markasıdır.

Baskı ve Cilt: **Melisa Matbaacılık**
Matbaa Sertifika No: **12088**
Çiftehavuzlar Yolu, Acar Sanayi Sitesi No: 8
Bayrampaşa, İstanbul
Tel: (212) 674 97 23 Faks: (212) 674 97 29

NİLGÜN MARMARA
Kağıtlar

§

SUNUŞ

BİLGE BARHANA

Kağan Önal *Defterler*'in önsözünde Nilgün Marmara'nın defterlerinin, şairin kendisinin ve mirasçılarının isteği dışında ilk kez yayımlanmasının üzerinden tam yirmi beş yıl geçtikten sonra neden bir kez daha, ama bu kez eksiksiz yayımlandığını anlatıyor. Bu önsöz, *Kağıtlar*'ın da hikâyesidir aynı zamanda. Çünkü yirmi beş yıllık o garip aralıkta Nilgün Marmara'nın defterlerine eşlik eden bir tomar kağıt arasından seçilmiş fragmanlardan oluşmaktadır elinizde tutmakta olduğunuz kitap.

Söz konusu kağıtlar aynen üzerlerinde yazanlar gibi büyük bir çeşitliliğe sahip: Teksir kağıtları, bir zamanlar bakkallarda mektup kağıdı diye satılan kağıtlar, iş ajandalarından ya da okul defterlerinden, bloknotlardan kopartılmış sayfalar, bilgisayar çıktılarının arkaları. Nilgün Marmara, eline geçirdiği her kağıdın hangi yüzü müsaitse orasına, yazmış, yazmış, yazmış.

Kağıtlar arasında Nilgün Marmara'nın yapılarını inceleyebilmek için Türkçe'ye çevirdiği W.H. Auden, René Char, T.S. Elliot, E.E. Cummings gibi şairlerin çok sayıda şiiri bulunuyor. Anlaşılabilecek sebeplerle bunları ve yine kağıtların arasında bulunan bazı ticari çevirilerini kitabın dışında tuttuk. Fakat, okuyucu pek az şiirin doğumuna ve büyümesine şahit olur. O yüzden daha evvel hiçbir yerde yayımlanmamış –kendi deyimiyle– *poème en prose*'ları, şiirleri, bağımsız dizeleri ve bir-iki dost mektubunun eskiziyle birlikte *Daktiloya Çekilmiş Şiirler*'de yayımlanmış bazı şiirlerin ilk denemelerini de dahil ettik kitaba. Daktiloya çekilmiş hallerine ne kadar yakın olduklarını keşfetmek ilginç olabilir.

Yine *Defterler*'in önsözünde söylendiği gibi, bu kitap da hiç yayımlanmamış, bu önsöz de hiç yazılmamış olmalıydı. Okuyucunun, Marmara'nın *Defterler*'iyle birlikte bu fragmanları da gün gelip başkaları tarafından okunacağını hiç düşünmeden yazdığını unutmayacağını umuyoruz.

Haziran, 2016, İstanbul

şimdi alacakaranlık ülkesinin inekleri ve varolduğu varsayılan uygarlığın gürültüleri içiçe. Karşımızdaki tarlada birden inekler dans ederek şarkı söylemeye başlıyorlar. Sonra pamuk ipliğiyle bağlı olan gövdelerini yararak içlerinden gece kuşlarını salıyorlar havaya. Kısacık bir içim su'luk bir tören bu. Anlamını ne onlar ne de izleyicileri bilebilir.

Bu sırada oturduğum kata bir vişne tanesi uça uça yükseliyor ve ağzıma dalarak beni ölüm ekşisine boğuyor. Bunların tuhafılık olup olmadığını bilmiyoruz çünkü yarın tüm sokakları, tarlaları, toprak yolları kan götürecek hayvanlar kurban edilirken, kurban edilesi insanlar düşünülecek. Zaman açıkça ya da kapalı kanın dökülüştü, kan akışından başka bir şey değil.

Devinimi sağlayan, uzayı ve sonsuzu çoğaltan bu kıpkızıl kan bize uzak gezegenlerin, kansız varoluşun düşünüyü pekiştirmemize yardımcı oluyor.

* Nasıl bir ölüm hazırladılar sana
Sylvia?

Bu maç odalarında
Pencere maç
Maç kaynar tencerede
Kanallar buz tutmuş.
Kaç güç çalıştı gün gece
Sokmaya başını
Havagazı fırınına.

* İki arkadaşım var, köpek!
Biri uyuz, öbürü dişi.

* Korkarlar olimpiyat zincirinden,
ayrı kalsın derler harfler ve sayılar
N M M N ve 3 ve 6 ve 9.
ve bir.

* Elbette umurunda dünya,
ayna var sakal var
jilet yok.
Her gün yağ baba
Pudra anne.

Üzgün adım, ileri Marş!

* İlk okulda ilk çocuk
ilk kan ilk A
İki delik birden hem de.

* Dil kilit pericik
Kilitleniyor
Açılmasa iyi
Dışarıda tel örgüyü görenler
Kuyrukta açmak için.

* Hastane bahçelerinde
yaptığımız piknikler
ve sevinçle açılan
yaralar.
Geri dönüp ana binalara
pansumanlanırlar,
ve onların keneflerinde
su sükûneti aranır.

* Zamanla sınırlanmış
kayalık yüzünde yas giysileriyle
örtünmüş kara bir kız yürüyordu

DİL GÖMÜTLÜĞÜ

Şişmiş sözcük leşleri
üzerinde dolanır sinekler, kurtçuklar
Her ünlüden bir katre
Her kıvrımdan bir tat
Yükledikçe açık gömütlüğe sonsuz
Kübik dizeleri, çarpık harfleri
Sirkeler artar yumurtalar larvalar
Küçük canları başları ayaklarıyla
Sonradan girip çıkmaya konup kalkmaya
Ve çalmaz yas çanları hiçbir
sözcük ölümünde
Kırbaç dil sinekleri şahlandırır
Ve gömütlük açık (boyun eğer) yalnızca
Haşarat arzusuna!

Geçmiş bir Tarih yerine.

Ben de tanırım o bir Aralıktır
hemi de mavi bir tansıktır
Denizin göğre olan kıyısında
bir bilinen ufuktur.

Bir de şimdiki tarih yerine.

Bu bir Ocaktır
Cüce Şubat'ın yatağıdır
Ne teranedir o oralarındır
buralarda kar bir türlü yağmazdır. (Hava durumu
tahlilinin analizinin irdelenmesi yapıldıktan
sonradır ki insanlar az da olsa bir ciddiyete çağrılı
ve de davetli sayılabilir olduklarından parantez
ayracı kapanır.)

Nedense bir köşede hayalî bir çevrimin varlığını daha derin
hissediyorum, yani bak mevsimler aylar, sen, bir de ben şarabımla
(midemi kavuran.) Özlüyorum. Aylaklık baskısını arttırdıkça
(ben işte o ikinci tür aylaktanım deyu yüreğime su serpiyorum;
hani o hep yüreğinde ve zihninde bir şeyler yapma potansiyelini
barındırıp da, dileğini su yüzüne çıkaramayanlardan) özlem
kısılıyor hele iletilmesi -bunu böyle yazmayı istemiyorum- çünkü
boş bir kağıtta bir ya da hiç sözcük de onu imleyebilir. Yine de
"ferdiyet" bilinci galebe çalar ve az da olsa kendimden günlerden,
gecelerden, iklim ve coğrafyalardan yani bir tür hayat bilgisinden
dem vururum. Şimdi bi kere benim oğlum bina okur döner döner
onu okur diye bir söz vardır, bilmem bilir misiniz? Ne işle iştigal
ettiğim sorulacak olursa örtük anlamının halt etmek olduğu açıkça
anlaşılabileceği gibi -halt etmiştim, etmekteyim, edeceğim...

Durduğu yerdeki duvarların nasıl yükseldiğini anlayamayan,
köprülerin kuruluşundan hiç mi hiç çakmayan, hâlâ teknolojinin
tüm nimetlerinin (posta, telefon, telgraf da dahil) nimet
oluşlarına zihinsel ya da duygusal en ufak bir hizmette
bulunamayan biri için çıkar da insanlar demez mi "bu yüzyılda
işin ne apla?" Benim Ferdanımın da olumlayacağı bir yanıtım olur
bu densiz soruya şöyle ki: "Bakınız," derim "öncelikle melankoli
tarih ve denizaşırı ve taşırıdır, türlü kılıklara bürünür yeniden
yeniden çıkar karşınıza, hâttâ bir gün şöyle bir şey vuku bulmuştu
o giysiyle ilgili olarak:

CANAVARIN FİSTANI¹

Toprağa çağrılı bedenlerini kuşlar kirletmişti.
Durgun örtünün bekçisi bu renklenmeyle hoşnut,

göge bakanlara
gösterdi ellerini.

Bir gün giydi çiçekli fistanını
ve dağa çıktı canavar.

Sonra otlar şaşkındı
görmüyorlardı gerideki
kır zorluğunu

Kıvrımıyla giysisinin ve bun
kımıltısından.

Birlikçi eller
çevirdiler güneşi yolundan
gün unutuldu.

Kalan yıldızlarla ay oldu,
duruk özdekleri.

Aşk için değildi artık uyanıklığı gecenin
bir dünya için
bir dünya...

1 "Canavarın Fistanı" şiirinin son hali için bkz. Nilgün Marmara, *Daktiloya Çekilmiş Şiirler*.

Üskelik *Epitaph*'ını da şöyle yazarsam;

*Qül, ey saf çelişki, nice gözkapağının altında
hiç kimsenin uykusu olmamanın sevinci.²*

O bir sevinç midir acı mıdır insan onun ölümünden bu yana sorar durur. Gitarın başlamaması gerektiği yerde başlayan bir şarkı istemiyorum ben, sonra sevdiğimde de bitmesi zorunlu olursa bitmesini istemiyorum; yuvarlağın altında çok uçuşup kaçışan var çünkü. Yakalayamıyorum.

Conclusion: Efendim, *duende* denen şey bir küçük şeytancığın olup yalnızca sıcak iklimler, baygın kokular içre kalmaz, yağmurdan kara kardan yağmura savrulan uçuculuğun soğuk duyumları da kıvılcımladığı bilinebilir. Ne ki, *utopía* denen nesnenin ısının düşürülmesi olduğunu varsayarsak -yaşam ne *utopía* ne de gerçeklik ise- çok parçalı bir sıçrama ve geri tepme ve aynı... oluyor gibi. Ve ben şimdi huzurunuzda şeytancıkların elele verip hoş bir dans tutturmalarını dileyerek belirsiz gecemi kapıyorum kuşku götürmez bir güne.

ETEK

O

gece etekliğin

içine

içine

arsızca atlarım

Kim sürerse

tekerleği

dışına

dışına

eteklerin uzağına

Elim bir kaza olur

Suskun çan kırılıyorum

KAĞITLAR

021

NİLGÜN MARMARA

Kimi görür ay?

Bana "hoşgelmedin" dedi! Kentin karanlığa karışan dış kesimlerinden. Sarıydı, öylesine sakınımlı ve güzel, görümünün cama yansısında anlamı gördüm -eş- hatırlamadım onu, çünkü yürüttüğüm o, doğmadan, önceden beri. Ürkünç başıboşluğu yayılıyor sonsuz yüzeye, her doku alabildiğince içeriyor yumuşaklığını kaygan tınısından. Böyle bilmek her an korkunç geliyor, sürem o, yaşam payım. Sevgiyi arttırmak istiyorum, güvenle katlamak -benim değil hiçbir şey, kâğıt, kalem, aşk- nereden geliyor bu dirim, bu nasıl açılması çiçeklerin, kendiliğinden eşzamanlılığı öyle yalın ve güç şahlanması coşkumun -ve kapanması ve yitişi bir böcek gibi kısır ve buyurgan kanatları altında, zor sevi hep. Ağlatısal her şey nasıl da katılım bolluğu ekliyor cesedime. Güleç bir ölüye el vermek?

Yastığımın altında
cam bir küre içinde
(çevrilince kar yağdıran)
gümüşi bir kaydırak var
ağlayarak kayıyorum üstünden,
geri dönüp merdivenleri
çıkarken gülüyorum.

CANIM SIKINTI SINIRI

Aydınlıkla köhneliği belirginleşen bu kentte ve konutta, hiçbir şey neyse ben oyum. Öylesine bağısız ve yeğniyim ki, bu hafifliğin şiddetinin bedelini bir gün öderim diye düşünüyorum. Sanki varoluş beni cezalandırmak ister gibi; yoğunluğundan bana düşen payını benden geri alarak, bu yoğunluğu olur olmadık herkese ve her şeye fazlasıyla katlayarak sunuyor. Ülkem yok, cinsim yok, soyum yok, ırkım yok; ve bunları malettirici biricik güç, inancam yok. Hiçlik tanrısının kayrasıyla kutsanmış ben, inansam inansam bir buna inanabilirim. Yere göğe zamana denize kayalara ve kuşlara da dokunan aynı tanrı değil mi? Bu kutlu tanrının yönetkenliğinde, olmayan ellerimde bir yok-tartıyı tutuyor ve ölçüyorum yokluğun ağırlığını. Kafeslerinden birine onun oylumu pekâlâ sığıyor, diğerine ise duygular, duyumlar ve düşünceler yığılıyor; işte yetkin eşitlik... Her gün, her gece bu eşitliğin bilgisiyle geçiyor. Bir eskiciden satın alınmış bu teraziyi bir gün başka bir eskiciye vereceğim. O gün, tozanlarım her bir yana dağılıp, toprağın, suyun ölümsüzlüğüne eklenecekler ve ben özgürleşeceğim.

Nasıl bu kapalı dünya
götürür gelinciği isteğiyle
uzak kalmaya yılgı tehdidinden.
Döndürür sonra yine genişleyen pencerelere
O yüksek ağaca şaşmak için
sevdiğimizle ürkmek için yüceliğinden.
İzlerken geceyi sesleriyle eksilmenin.
Boğucu değil artık kulak uyarıları
Değil dokunmalar, ışıklar, ürpermeler.
Bildiğimiz için birlikte güçsüzlüğü
Koz paylaşmaya değil paylaşmaya geldiğimizi
Öğretmişti ılık mevsimler ve içtenlikler,
Sürerdi böyle yaşamı gelinciklerin
Cam kırıkları elleri kesmiş olsa da.

Nisan, 82

Hepsini unuttum, bir kuş kalan

Küçük bir şemsiye şakası. Karlı kara bir şemsiye üstüme kapandı.
Altında bir domates yedim hemen. Koçuma saygı. Aylar,
aylardan sonra, bir turfanda domates, kış karasında, grisinde,
şeffaf saydam kırmızılık.

Neleri yazmalıyım sana donmuş parmaklarımla, midemin kanıyla,
içime oturtulmuş bir spiralle? Haftalardır, içeriden dışarı
bakıldığında, dışarıdan içeriye bakılıp görülebilir bir kar yağışı...
Oyuncak saydam küreler dışlaştırılıyor ya da içle dış bir oluyor,
bir farkla; iç evinde barındırılan korku dış evdevi erime ve çamur
için, dış-ev tarafından, ben evinin böyle bir olasılığı taşımadığı
bilinmemesi. Kar yağışı beni görmüyor, savrulurken alttan üste,
yukarıdan aşağıya, soldan sağa, sağdan sola. Zoraki zorunluluk,
sis düdükleriyle vurgulanan zaman kara saplı bıçağını acımadan
indiriyor bir yerlerimize. Sonunda göğsümüzde ya da karnımızın
altında karar kılıp duracak... Zamanın kara saplı bıçağı...

[“Ben” ağacının bağışlanması gerek, çünkü [dalları]nda binlerce tembel hayvan uyukluyor. [Her] yanım karla kaplı -eski bir dileğin [ye]rine gelmesi belki-silkinmek, bir çırpıda kurtulmak hepsinden, öylesine zor ki! Onun için, ufak devinimlerle, [azar] ayar, kimilerini, bazılarını atarak; kalemler, kâğıtlar, dallarla, gövdeyle, görünmez yapraklarla barışıyor. Ama *sloth* -hep *sloth*-*Seven Deadly Sins*'den yalnızca biri. Ya diğer altısı?...?

YAKARI

Bak bu ışık altında

kaş parça yürek!

yalnız yollar boyunca

kaş yalnız aklım!

Gr son gecesini artık

yıkıcı tırmıkların

düzgünce taranmış saşların

artık daēılacaēını

Duy!

Taşkının onun iēin

nicedir kımıltısız,

donmuřtur kimliēi

bil!

Bir sesten çzdēm

her řiddetin gizini

anla...

sobalı ve babalı
bir evde büyümüş.

O uzun boylu bir
cüceydi.

Avazım çıktığı kadar
gölüyorum
Külkedisi kükrüyor

"İnsan hasta hayvandır" ama bence insan can çekişme durumundan kendini kurtarmaya çalıştıkça, sağaltabildiği ölçüde insan (ve belki de gerçek hayvan!) olabilir çünkü yaşamın şen döngüsü böyle olmasını dilemektedir ya da ben bu dileği bir buyruk bilmek istiyorum. Görmek-görebilmek-bilmek aşamaları böylece gerçekleştirilir; sayrılıktan, bu genel geçer, bu ezici, bu kalık tuhaf çoğunluğun sürücül toprağından bir mavi kan yaratarak ve onunla beslenerek, besleyerek. Çok mu baş edilir, olumlanır bir karmaşadır bu "çır çır çırpınma," "güldikenleri arasındaki dans," "aklın zamanla tutuştuğu bu güreş?" Değil belki, ne var, insan dönüştürerek oynayan, oynayarak dönüştüren varlıksa, değerler yeniden yaratılabilirliğini korur en azından, yaşamın önerdiği ve geri bıraktırdığı zenginliğin içinden seçimler yapmada özgürdür artık seçilmesi gereken kimi zaman bitimsiz bir acı da olsa... O zaman acı sonsuzca boyutlanır, çok katlı sevinç paylarını içerir, avaz avaz haykırmalar ve sıcak gözyaşlarını da. Görünümü dingin bir mavi olur, gümüş bir göl kadar kıpırtısızdır, insan bir yüzeyinde bir dibinde yaşar onun, tabanı erişilmez kuyumların eriyik haliyle kaplıdır, bunu içinde olmayanlar bilemezler -işte şu bir parça donuk gümüş yüzeyinde küçük bir kafa derler- bilemezler nasıl bir yumuşak taklalar evrenidir o kapalı ülke...

"...Evet: 'İnsanların çoğu öğreninceye değin yüzmek istemezler.' Hoş değil mi? Yüzmek istemezler tabii! Onlar toprak için doğmuşlardır, su için değil. Ve tabii düşünmek de istemezler, öyle ya, onlar yaşamak için yaratılmışlardır, düşünmek için değil! Evet, düşünen, düşünmeyi asıl sorun tanıyan kimse gerçi bu konuda ilerleyebilir, fakat toprağı suyla değiştirmiştir artık, ve bir gün suda boğulacaktır."

H[ermann] Hesse, *Step Kurdu*

Bu bilgiç ve ölümcül suyun şerefine, haydi!

* Göklerdeki fırtınaların sayısına inanç!

"Ve Tanrım ne soğuk"

diye yazmaya başladı keşişler.³

Yalnızca güldüklerinde acıyordu

yürekleri buzula bağlı kaderleri,

daha kurulmamıştı yanık süt kokulu

kanı bozuk kentler

Onlar, zaman yüzünün yokluğunda

uçuşun, anın, avcının ve avın karanlık çağrısında

tükenmeye başlayan kıvılcımın peşinde,

acı sarsağı bir kızılılıkta ve yoksul mavilikte

bir akışı dürttüler boşuna,

çünkü düzdü tabaklar, teller, ölümler

kendi kendileriyle çiftleştirilemeyen bir

upuzun kamburlar sonatında.

³ Üzeri silinmiş bu iki dize "Karmelites Thérèse" isimli şiirde kullanılmış. Nilgün Marmara, *Daktiloya Çekilmiş Şiirler*.

Ben böyle yalnızken,
Kendim kendime fazla geliyorum.
Eksiltin beni daha çok!

Aklın iniltisi:
Yaslı Vürek Belgeseli

HEPSİNİ UNUTTUM,
BİR KUŞ KALDI...

Yıllarca aranan, arzulanan bir şey... Uzak ülkelerden bir insan-kuşu getirtmek. Nice çabadan sonra artık insan-kuşum gelecektir. Beklemekteyim.

Karanlık doklar. Yürüyordum, rıhtımlar üstünde, insan-kuşu bir gemiden çıkacak. Öyle çok kağıtlar, belgeler, insanlarla uğraşmak gerekiyor ki, kafesiyle birlikte insan-kuşunu alabilmek için. Karabasansız gidiş-gelişler, koşuşturmalar, çarpışmalar, ricalar, neredeyse ağlamalar... Nihayet rıhtıma, üzerinde beyaz bir örtü serili getirilip bırakılan bir kafes biçimi seziliyor. Örtüyü endişeli bir beklentiyle kaldırdığımda, bir çift mavi gözle karşılaşıyorum, dehşetle parlayan. Zarif, demirden oymalarla süslenmiş, iri beyaz kafesin içinde, üzerinde mavi bir giysi bulunan, kırışmış saçlı, belden kesik, bir yarım adam. Kafese gövdesiyle oturmuş-oturtulmuş, bakıyor; ürkek, acılı. Alıp onu yaşadığım yere getiriyorum, konuşamıyoruz, yalnızca birbirimize bakıyoruz. Bu sözsüz iletişim korkunç ve güzel. Belki de onun ıstırabını oluşturan bedeninin aşağı bölümünün olmayışı, benim gizli sevincimin kaynağı. Kafesin içine küçük yazılı kâğıtlar uzatıyorum, bazen o da bana bir şeyler yazıyor. Bu yazı tanıdığım hiçbir dile benzemiyor, inanılmaz bir biçimde yabancı ve o denli tikel ki! Bu dili ancak ben ve yarım adam biliyoruz, başka birileriyle bu dille iletişim olanaksız.

Biricikliğin böylesine kanıtlanmasına daha önce hiç rastlanmamış; onun ve benim için. Sonsuz bir zaman süreceği gibi, büyük kafesten küçük kafese, yeşilden maviye, küçükten büyüğe, maviden yeşile... bir düş!

ARALIK⁴

Değişiyor düşlerde
En eskil nesnenin anısı
acıyla birleşince
değişiyor yürek düşlerde
dilekleri yerine geliyor
ölümün, yokluğun.

Çünkü eritiyor artık,
kopuşun serin anlamı.

Zengin tehlikelerini
binlerce sayfalık
umudun, aralıyor düşler.
Düpedüz bir çizgi
koyuyor hayatla
ölüm arasına
sümbül bir tire.

KAĞITLAR
047
NİLGÜN MARMARA

⁴ Aralık 85'e tarihlenmiş olarak *Şiir Atı Kitap 6'da* (1991) yayımlanmıştır.

Az yaşamların sonsuz itirazı Vanessa'nın gözleri; ışıkla gölgenin korkunç yutuculuğu. İmge kalmıyor onun gözlerinin önünde, olanlar oluşlar yeniyor yutuluyor gözleriyle. Nedir bu çılgın içtenlik onun bakışında? Kırılgan ruhun susan çılgılığı? Zamanın anlamsızlığının ürkünçlüğü? Sonsuz görüntü yığınının artık içe ve dışa eşzamanlı akışı? Kafatasından ayak parmaklarının ucuna dek görünmez gözlerin ruhu tutsaklayışı? Her şeyin çarpılmışlığı, özün kayganlığı, hiç bir şeyin hiçbir şeyin; bu tuhaf karşıtlığını duyguların, kabullenilemeyeceği? Neler anlatır bu iki beşik, biz onun gözlerinde mi sallanırız? Onun içsel ağıtı neden hep bu gözlerinde? Bu iç pusu hangi uygarlığı hangi tarihi yararlı kılar, ne için? Onun çevresinde dönen bir şey yok, ya da o hiçbir şeyin çevresinde döneniyor. O bir çembere geçirilmiş; gözlerinden, bu çemberin her kıvrılması gözlerinden beynine akıyor; organik bir bütünlük bu; o ölçüde de kopuş. Her şey o çemberin varsayılabilirliğinden oluyor, oluşuyor, bitiyor, tüm imgeler bu düşselliği zorlayan uzamın kendi kendini açığa çıkarışıyla, onun gözlerine kayıyor, oradan yine çevrime katılıyor, döngü dönerken döndürüyor.

*Retaining the man
from Mourn to Trip*

Gölgede kalan şey
bu kadar masum
olduğum için

korkuyorum!

Namusumla bu bembeyaz

kapağı kapamalıyım!

O, büyük beyaz ölümleri düşlemiş
ve ölmüştü.

* Uzakta bir kıyamet,

Evde kızılı!

* Anneye başka bakmak isteyenler başbakan olur ve bambaşka
bakarlar kendi gözleriyle kedi gözleriyle ve öbürlerinin
gözleriyle....

* Verde bir göz, yarım yamalak,
yakınında çok açık.
Az uzaklarında ardına dek
açık bir çekmece.

* Adını anma kanlı düşün;
Eğer az küçük parçalarsak deterjanda
Emeği geçen tüm arkadaşlara minnettarız
Yan anlamda, düz anlamda!

OKULDAN KAÇIŞ

Sen armağan ettin Küçük Prensi
Ne diye sanki
Biraz zorlasan yüreğini
Kırılacak kurşun askerin ince bileği

Sen getirdin uçan balonlarımı
Ne diye sahi
Tekneye yeğlesen denizi
Bir ceviz kabuğuyla geçeceğiz çevreni

Sen değil miydin arka sırada, ayrıksı
Sınıfları daha okulda çeviren
Ne oluyormuş hem bıyık hem de posu
Çevirince görünür derinin de arkası

Sen gel hadi, çevirelim hadi
Duvar ne ki, ardı bakla tarlası
Bak üstümüzdeymiş okul önlükleri
Sınıfa onlar girsin, biz sıvışalım, hadi

Sen gel hadi, çevirelim hadi
Ben görmüştüm, sevi yüzü tarlanın ardı
Sınırsızmış yurttaşlığı, belleksizmiş dili
Seni de görmüştüm... ne önceydi

7 Mayıs 81

Bir gün, tanrı, canından bir lokma koparıp bana uzattı. Toktum;
geri çevirdim. Can tanrının avucunda, onun gözleri benim yüzümde,
yalvarmaklı. İsteksizce, ancak, kayra olsun diye cana uzandım.
A zımın içinde duydum, yuta ımda, midemde. Sonra, tanrı,
bir tela  içinde " imdi o orada sen de burada duracaksınız çünkü
zeki kuşlar u mazlar" dedi.

* Cinler rütbesiz melekler.
pörsümüş cennette.
Karanlık elleri ve zamanı öğrenemeyen
ayakları
Gecece; hem de ölümce konuşurlar;
"Yazgı budur, yazgı bu" sürüklerken
Dışarı, denizden öteye, gemiden uzağa
hiç incinmeyecek cesetleri,
görev tutkusu bir avra⁵

⁵ Nilgün Marmara, "aura" ya da bir denizcilik terimi olan "avara"yı kastediyor olabilir.

Ne "Genç Bahar," ne de kutlanması yeni mevsimlerin. Uyku, boşuntulu, karabasanlı beyin ölmesi. Kendimi tren yollarına atıyordum, tuhaf bir gövde, bir yok-yapı, bir yok-ben. Bir fırlıdak gibi dönmeler, zeminin üzerinde bulanmış yere, ve hâlâ ayrı bir nesne, ivmelenen vücudu sadece izleme, hava akımının içinde -nerede- geçmiş ve gelecek yok, dönüşün, fır-fır dönüşün, Odradek gibi zavallı ve güçlü, şimdilenmesi, şimdi'nin yapışkanlığı. Bir tarafta anneler, konuşuyorlar, -ne-, görüyordum, birilerine bir şeyler anlatabilir miydi bu çılgın devinim, ölme değil ancak nasıl dirim sayılır ki?

Zirzop kıvılcımlar saçan yalnızlık
birimleri ağaçlar, suda boğulmuş
küçük aşklar,
Konuğumuz zıpçıktı gün...
Korunaksız bir utku; varış, koya
yaslanma, çöle sırt verme, çevrenin
uzaklığını tek uzaklık bilme. Böyle
yaşanacak bir uzun süre, denge!?

* Her yeni güne, gündüzün yaşadığımızı geceleri ölebildiğimiz
için, dayanabiliyoruz.

* Ömrü şahaneleri daim olsun?
Zat-ı şahanelerinin ömrü şahaneleri daim olsun!

Kimliđi karışmış öz duyumuna mavinin
gecesi aşıklar çığlığının bezdiren
gözetimiyle korumuř bir kez daha
karabasanlığını

* İçimizdeki gizli aile
yaşam,
örtük ölüm...

Uzun bir yol uçtum. Koya vardım. Vardım var olmasına ama bu varışı, bu varlığı pek düşlememiştim. Eskiden özlem fırtına olabilirdi, dinginlik kasırga. Burası kasırga, evler damlar uçuyor, çılgın bir yağmur ve günlerce hiç dinginlik yok. Bugün biraz daha az ses, kapı baca dam pencere edepsizce çatırdamıyor, yalnızca fare sesleri. Boy boy renk renk fareler banyoda, akrobatları bile var. Elektrik kordonunun üzerine zıplayıp keyif-panik arası sallananlar bile. Ben kavalımı unutmuşum, güdemiyorum, geri dönüp bir kaval edinemiyorum. Ev-i-miz: süpürge, süt tozu kutuları, çelik lavabo, iki eski koltuk barok taklidi, çam bir masa, *air condition* (*what condition?*) askı, havlular, Zehra çayı, Atlas sigarası; yer kırmızı muşamba. Ev-i-miz: iki kapalı oda biri yatak biri yük odası, bir banyo bol fareli. Nedense dışarı sızıyorlar, içerden hep bir tehdit. Porselen fincanlar, taşınabilir elektrikli radyatörler, ufacık buzdolabı lavabonun altında, iki sandalye, birine oturursun diğerine ayaklarını uzatırsın. Bu küstah farelere fena halde bozulmaktayım, nerede bir zürafanın bir devenin bir pandanın asaleti, alçakgönüllülüğü. Bir banyoda bir zürafaya rastlanır mı hiç? Beddua mı etmişler ne klozete oturunca sanki fareler yiyecek kışımı. Onlar benim kışımı yesin de diyemiyorum bir yerlerse kışsız kalırım, sonra ben n'aparım?

Ah zayıf incecik elli, incecik elli, kalın dudaklı kadın! Şimdi ben neredeyim. *Near the sea the desert* gerçeğinde. Zoka yutağım; mavinin gök ve denizine yakın, vahaya uzak (yağmurlardan bataklığa dönüşmüş gidilemiyor) ev taklidi bu tuhaf, sürreel konutta, koltuğumda, hafif dalga ve rüzgâr seslerine açılmış kulaklarımla, küçük zavallı ellerim ayaklarımla ben buradayım.

Gittikçe soğuduğumu farkediyorum ve bu bana hiç de sevinç vermiyor. Çünkü özün soğuması çok tehlikeli, başkalarıyla olan ilişkiyi yalıma veriyor, unutilan ben başkayı yakarak yeniden doğacakmış gibi... Tersine devinimi, *Phoenix*'in.

Utanç, utanç adına kızaran
kılıç ve krizantem,
hiç utanmadan Japonya'dan çıkıp
Amerika Türkiye Afrika
gelip yer ediniyorlar
pası ve tel desteği bir
güve tutarak hizmetçi
alıp götürüyorlar elden ayaktan
dirsekten,
Doğru öç için düğümlemlerden
Düzgün ısıltı ve katlar uğruna,
Bozgunlar kıyımlar öz kıyımlar içre
Dinlerken yürekleri
utanıyor yine de
Krizantem ve kılıç

Şiirlerimin (öyle adlandırılırsa) korkunç bir biçimde (ve içerikte)
xxxxxxxxxxxxxx benzediğini farkettim. İçler acısı bir durum bu.

Anlaşılmaktadır ki, insan, güneşle arasına bir kitap koymalıdır, Kuzey Afrika'da, dinin bu özgül yorumunda! Yoksa herkes herkese koyabilir (kitap konmazsa, şeyinde.)⁶ Ko, koma, ko, koma, ko, koma vs vs vs vs vesveseli kuşlar böyle ötüyorlar! Karşıtlığın da bir ritmi var, kanıksanması gerekli. Yoksa; cinayetler, cinayetler ürkünç bir kan devinimi. Öç bitimsiz; Ece bana "Tanrı yoksa her şey mübahtır, diyorsun sen" demişti. Oysa ben, Tanrı var olduğu için her şey mübahtır diyorum. Garip bir din anlayışı, işte. Bu daha çok şu demek eğer 8 ile 9 sayıları arasında gidip gelen ilâhi düğümler tanrının kanıtı sayılabilirse ve 1 de bir şeyse -bu alıcı vericilik bu şebeke bu cereyan ve cerahat ürkünç ama kaçınılmaz.

Sorun: James olmayan Bond da demiş ya bu vahşetin içinde bir yöntem bulmak 007 değildir.

Ah benim jipon öfkem kat kat!

⁶ Ece Ayhan'ın konuşurken çok sık kullandığı bir kelime.

Yüreğimdir gerçekte kadife
Tenim değil.
Gece mavisi kadife,
isimler sayıklayan, saklayan.
Çekici bir ten olmamanın
Korkusunu kapayan
Kıvrımları arasına aklının.

Aşkımdır aslında tüm sevgim
İyiciliğim değil,
Ezici, zorba bir aşk,
Kötülüksever, kıskanç olan.
Belki de sevememenin
Yitikliğini barındıran
Tuhaf arzuların köşelerinde.

Benimdir bilirim kendimin sevgilisi,
benim sevgilim değil.
Coşkuyla koşulan uzaklıklar
Dönüştükçe serin çıkmazlara
Örtülü, acımasız olan.
(Bu böyle yazgısı bilirim)?
Zorlamam artık düşsel bir yalnızlık aşımını.
Suskun dururum
 biraz da ölü
 bu oluş yazısında.

Ocak, 84

Böylece, tüm yürekler piriş süslemeli cam kutuların içine yerleştiriliyor ve yüksekçe bir yere kaldırılıp oralardan izleniyor. İzleye izleye izlerimiz siliniyor. Lâl rengi yürekler saray olanaklılıklarına karşın tüm olanaksızlıkları da içeriyor. Cam kutular saydamlıklarında sayısız imge oluşturabilirler yürekler için. Ne ki korkunç bir özen gösterilmesi gerek yaşatılmaları için, istem gibi kırılğanlar çünkü... Bu yüksekliklerde hangi yüreklerin yanyana, karşılıklı duracakları, birbirlerine uzaklıklarının nasıl saptanacağı çok önemli. Çünkü kimi zaman en yakındaki tam karşıdaki değil de en uzaktaki bir saydam koronak içindeki yürek bize göre en dinlenebilir, anlaşılabilir olup çıkıyor. Bu kuşkusuz ki karşılıklılık için bir ipucu sayılamıyor çünkü o bizim için değerli en uzaktaki yüreğin diyelim ki hemen yanbaşıında bir kutuda duran bir diğeriyle sessizce uyumlu birlikte çarpışları var -ya da yok- diyelim ki o yürek hiçbir arayış içinde değil kırılğan zarfının az güvenilir koruyuculuğunda unutmuş diğeriğini ve belki kendini de. Her yürek için her şey göreceli, bir başka yürek, yürekler, kendi, atışı, duruşu. Birlikte atılsa da sesler varla yok arası birbirleri için bile çünkü süslü cam kutular sıvı imleri. Çünkü çarpıntı tikeldir ve bir kübün duvarları kıskançtır, sesi hep içleştirir. Benzer kıskançlıkta muhafazalar ve benzer yürekler olabilir ama özdeşlik asla!

SU ŞİİRİ

Su ılık burada.

Yine göç kendiliğindendi,

Yine gözlerim açık.

Bu alanda ne görürüm böylesine

akçıl ve saf?

Ah! bir oluk geceden acunsala yönelmiş

bir ağaç ışılığını yerküreye vuran,

Ben buhar resitalini ya da

buzulun çağrısını düşlerim.

Göz gözü göremesin,

irisler donsun ya da.

Ses boğulsun

Boyum bu boy kalsın.

Ancak yüreğim, bu çifte olurlukta

Ilığın en karşıtı, deli düşmanı

Tanın bezeksiz kendi olmaya

and içerek

dilerse erisin dilerse kar olsun

ve yunsun gök taşında!

Su şimdi aydınlık ve hafiftir,

Yüzeyi çok karanlıklarla solmuş

olsa da...

* Ne kadar sulu bir şiir di mi?

KAZI

Şarı yaz! kat kat şafaklar
gördün dizelerde, sevdalar
gördün göçük bir dağ
gibi üstüste geldikçe
ben şairim: bir yeraltıyım ben
acıyım
kazdıkça
ve derine indikçe

siz kimbilir kaç gece
bir gülün ölümünü andınız
bir ipek simya sesi
ve nice
katmanlar aradınız
ve dolaştım diye düşündünüz

bir yaz gibi gülen çocuklar
ve yollar gördükçe

şiiirler kazılmalı: o ince
gurbetlerin gömdüğü

söz başları kırmızı
yazmayı gördüm sandınız
kırgın kâğıtlar buldunuz
hüznü donmuş, külü meşin
ve birden
acısı acınıza değdikçe

Honi/soit/qui/mal y, pense.
(Kötülük düşünene lanet olsun!)*

İki umudun birbirine değmesi kadar
güzel ne ki?
bir kırlangıç,
-lacivert sırt-
-beyaz karın-
yılların içinden.

* Bu cümlemin elyazısı Nilgün Marmara'ya ait değil.

-Küf-
olacak
adı
sözcük topluluğunun
benim adı
onun, hepimizin

Kriminoloji
* Kim'in kitabı

-Kutsal Uzaklıklar- (yazısı) Manolyanın üzüntü kokan ülkesinden

-Saat tam 'mektup yazma'yı vurmaktadır-

Vitik bir deniz (maviler de yiter) sisle çevrili her şey, sanki gerçek bir etkisi var gibi, yürek için.

"İlkbahar tutsaklaştırıyor kış ise özgürleştiriyor seni, sevgiden zıplamalar ülkesi"

René Char (*Gecenin Yükselişi*'nden)

Neyse tüyden bir bilezik (altın yerine), ozanın sözcükleri işte. Ben zıplamıyorum, her zamanki gibi durup duruyorum. N'aptırıp durursun? Durup dururum (Gümüşlük ağzıyla.) Aslında bu *funny funeral* sonsuza dek sürecektir bir şey. Kaçınılmaz, tiksiniç ve gülünç... Ve yine de döngü dönerken döndürüyor -ağlatıyor, güldürüyor- çark-ı felek. Pek mi kaderci oluyorum? Geniş alınlarımız var geniş tutulmuş yazılar için, bazen yağmurda yazılar akıyor gözlerimize doluyor, eğer bir de bir duvar oluşturlarsa gözlerin önünde ya da demir parmaklıklar, körlük yeğlenir, insan yedim içtim yuttum alın yazımı, kör oldum oturdum der. Lâkin bakmak bizim sorumluluğumuz, otura dura bakmak ve bakakalmak...

Ben bir duvara bakıyorum, ince küçük ağaçlar yapışmış üzerine,
tek tük kızıl yapraklar neredeyse gizlenmiş, gizletilmiş gibi.
Duvar soğuk, üşüyor ve üşütüyor. Çünkü duvarı gören bazı başka
gözler var benimkilerin yanında, çıldıran gözler hepimizinki.
Çünkü bu narin, yok olmaya yüz tutmuş ağaçlar içleri acıtıyor.
Ben bir gök aynası düşünüyorum, tam gece olmak üzere. Bu aynanın
çevresine kuşlar çok hafif kanat çırpışlarıyla yaklaşıyorlar,
bazıları, göğün aynası ayda imgelerini yakalayabiliyor,
diğerleri pek oralı değil zaten. Sonra bu öz imgenin bilgisiyle
yine süzülerek yeryüzüne iniyorlar, kendilerine gümüş bir
kaydırak yapıyorlar, tepesine tüneyerek kanatlarını kesiyorlar
birbirlerinin, en son birinin elinde kalıyor makas (ya da herhangi
başka bir şey), daha önce kesilenler gümüş kaydırdan kayıyorlar
birer birer, tepede kalan onların kum havuzuna gömülüşlerini
izliyor bir tür vakar, bir tür

iç burukluğuyla, sonra bulunduğu yerden yükseliyor yavaşça, yeniden, belirsiz aynaya yöneliyor, yalnız uçuşun büyüünde. Bu büyüü uçuş donuk toprağı imliyor, pek ender farklı filizler veren bir toprağı. Filizler zor büyüyor çünkü su ve ışık yetersiz, yeterli olsa da büyümek olanaksız çünkü büyümek bilmek bir tek olanaksızlığı, yaşamın, ölümün, öncenin, sonranın. Geceler oluyor, her şey birbirine dönüşüyor, canlı cansıza cansız canlıya, ozanlar evleri basıyorlar bir yerde, bir başka yerde elele tutuşup kuyulara atlıyorlar saydam sularla doldurulmuş. Sonra yine bir bulanıklık, bir bulanıklık... Bütün bunlar oluyor Ferda her gün, ince ince teğelleniyor bir yerlerime yaşam iğnesiyle, teğellerle donanıyorum yeni bir gece yeni bir gün için. Adlardan nefret ediyorum, kimliklerden... Çünkü ben kendimi kendime ve başkalarına ve her şeye öyle çok veriyorum ki (kendim için kendimden kendiliğimden)

hiçbir şey kalmıyor geriye (nereye?) Oysa bir şey arttırılmalı, saklanmalı, korunmalı kara günler için (daha da mı?) Ben yaşarken yaşamımı ve ölümümü tüketiyorum.

Sana neler anlatmalıyım neler, çok yer, çok insan, çirkin, güzel, olaylar, tarihler, akış, akış... Gözlerimin önünde olan biten yiten her şey bir çevrimin içinde tutsaklandığım ben ve rastlantıyla aynı çevrim içre bulunan diğerleri, bize değen, değmeyen her şeyi. Konuşmak konuşabilmek böylesine zorken ben anlatıyorum beynimdeki diğer ses yoluyla sana, bazen de düşlerde. Şükür! bir güven var hâlâ (nelerden sonra!) beni duyarsın.

Nilgün
seni severdir.

-Yücelerde-
Yine bekle de geleyim
Bizi alıkoyan soğuğu yarayım.
Bulut, benimki kadar tehdit altında senin yaşamın da.
(Bir uçurum vardı bizim evde.
Bu yüzden çıkıp gittik ve buralara yerleştik.)
René Char

Uçurumlar var, var uçurumlar diyorum ben insanla insan arasında,
kendiyile kendi arasında, kendiyile başkası arasında. Böylece
özleyebiliyoruz, kendimizi, başkalarını. Uçurumlar arası ebem
kuşağından köprüler kuruyoruz, ne çok renkli ve bembeyaz, renkleri
ısıtıyor insanı ama aslında bu gökkuşağı köprüler buzdan, yani
donuyoruz da baka baka, donuk donuk renkler doluyor yüreklere,
donduruyor. Yine de diyorum ben, var bir şeyler çünkü düşlerde
en derinlikler, söylenemeyen tam anlatılamayanda, balıklar asılı
tavanlara, simsiyah kocaman balıklar insan yüzlü ve gözleri yaşlı
dönerken hıçkırıyor tanıdık tüm yüzler.

Kızıl yapraklar hep bir olup dönüyorlar bir yerlerde, boğazımıza
birer düğüm yerleştirmek için, sonra uzaktan uzağa hep bu
düğümleri bilmemiz bildirmemiz yaşatmamız öldürmemiz için.
Konuklarınız yani yeryüzünde, gökyüzünde.

-Dağlarca'yla bitsin-

"İşte hiç derinliği yok evrenin
Sanki kocaman bir taşın kabartmaları.
belki yazıdır bunlar belki süstür.
Kuş, ırmak, gece, ölüm."⁸

⁸ Fazıl Hüsnü Dağlarca, Aylam.

* "Edebiyatta kin vardır."

Ahmet Hamdi Tanpınar

There is vengeance in literature.

* "Her şey, bütün hayat, ölü bir dalga gibi ayaklarımızın ucunda kırılıyor."

Ahmet Hamdi Tanpınar

* "Seyyah her yerde olabileceği için hiçbir yerde değil."

Ahmet Hamdi Tanpınar

* *Dreams are awaken when we're asleep,
Asleep when we're awaken.*

* Ey düş,
boş ol!

- C1 - Kervanın düşlenemez devinimi yeryüzü kabuğunu etkilemiyordu.
S1 - Develeri niçin ağlattınız?
C2 - Işıltılı yükü sonsuzca acı vermişti.
S2 - Nerede kırılır dokusu tinin?
C3 - Dokununca tuhaf budunların büyülerini ansıtır.
S3 - German insanı nasıl şenlik kazanacak?
C4 - Altıgen bir yapı düşün, işte zenne öyle bir kadındır.
S4 - Zekâtını verdim mi?

Nedir bir yıl daha, göğün zamanı öyle kendiyken,
azıcık bir sevinç umudu ve yaşam dileğinden
başkaca?

Geciktim, gecikmedim, İlgın'a aşığıım, İlgın'a aşık değilim, İlhan
Berk'e kızıyorum, İlhan Berk'e kızmıyorum, kitaplar okuyorum,
kitaplar okumuyorum, şiirler yazıyorum, şiirler yazmıyorum,
kimleri unutuyorum, kimleri unutmuyorum, kaç sevinç, kaç acı,
yaşıyorum, ölüyorum, Nilgün'üm, Nilgün değilim.

Ne kadar eytişimsel değil mi?

Mavi bir yola bakıyor için
Çılgılıyla uzayan o uzun köprünün
geçmekte olduğun ötesindeki.
Şimdi dinginliklerle doldurulmuşsun
ve unutulmuşsun bir güz kıyısında
Demek yerin hazırlanmamış henüz mavi yolda
Bekleyecek için bileklerinden incecik
kan süzüldükten sonra
Suskeyu unutup bir gün batımında
dökmeye kendini şakıyarak o yola...

Kışlar bekliyor bizi sanki geçen yazdı!
Gecenin başucunda pericikler
Ölümü uzaklaştırırdı onların uçucu varlığı
Işığı severdi yürekleri

Ne olur ters çevrilmiş kayık
Tuhaf çöl yollarında uzak durur o

Bana küçük onlar
Raslantının tanıdığı olanaklar
Düz renkler, coşkun renkler.
Ey gözyaşı ey kan ey yürü

Buzlu alâim sema.

Ebemkuşakları donmuş, niçin?
Kaç renkle sınırlı gece
Bu donmuş parlaklıklar
Ara rengi tanımayan...

LÂLELERİN MANİSA'LI,
YAPRAKLARIN SEVGİ'Lİ
VE BİZLERİN
BİZ'Lİ
OLANLARI
BİZİMDİR.

Geçmişe doğru bir yükselmeyle elde edilen herhangi bir menekşe alanı, düşlerin kurulduğu ve orada tutsaklandığı bölge; kendini ancak bizim imgelememizde var kılan ve hep orada yinelenen mor şenlik türküsü.

Timsah Neşesi

29 Nisan gece yarısından sonra karanlıkta yazıldı.
18 Nisan karanlığı anısına.

İRİSİN ÖLÜMÜ

Genleştım, şimdi. O gece de genleştım yüzüne, ve çeşitli yüzlerine, ve çeşitli yüzlere. Hainlikle suçlanan hayvan, iki anaç tarafından; suçlandıkça nasıl da kutlandı, ben susarak susup, suçladıkça nasıl da coştı, kime hangi temaşayı sunacağını bilemeden kapana kısılmış bir hayvan; kafesteki Aptullah! Anımsamadığım tüm sözcükler anımsayabildiğim tek bir sözcüktü: Yara! Ortak yara, yeşil yatak ve zaman dışı, bitmeyen, zavallı saldırganlık. Bana saldırırken kendi yarasını okşadı, benim onda açtığım yarayı, o güzel kızılık... Sahiciliğimi sorgularken, kendi sahiciliğini, yeryüzünün sahiciliğini ağlayarak sordu: var mı? Deli önerdi, öneriyordu, önerecek: geçirerek yazıyorum şimdi, "gel, sıkıyorsa gidelim ve bir kumda oynayalım, netlik ben buna derim!" Söyledi ve dinlendi, bir değil üç kadın kulağı, üç kadın parmağı boyunca. Onun için o kadar emin, güvenli ve küstah, istediği üç parmak ve onun mesafesi!

Bütün bu sıcak patlamayı en soğuk duvarımla karşıladım. Zaman içinde oluşmuş olan tortu herkese sıçratılan bir tortuydu o gece, yalnızca bir kin, nesnesiz ve kimsesiz. Bunu dilemişim, bunu bilemişim, bilmişim. En aşağılardan sürüklenmiş olanaksızlık bilgisiyle. Açıklıktan söz eden hayvan kendi tüyleriyle kaplı. Salyası konuşurken sözcüklerini örtüyor. Gözlerindeki kan, gözlerini... Ve bir gerçek intikamcı dinledi, dinledi ki, temaşa sürsün, içler acısı can çekişme ve salyangoz birleşmesi...

Biri susarak okunu tanıdı, öbürü kusarak okunu kırdı. Kaçınılmaz bir zavallılık ve bana açıklıktan söz edivermiş, netlik, doğruluk, yalınlıktan. İçi, götü, ciğerleri, kalbi, böbrekleri titrerken... Beni hiçbir ışığın altında görmeyecek o! Bildiği hiçbir ışığın! Çünkü ışığı yok onun!

Mezbahalarda
Masa sandalye boyu sarmallarda
Gözlere mil-hu çeken söylevler
Eskil sığır kanları biterken
-Tasları yeniden dolduran deşilmiş
-Taslar yeniden dolan göz çukurları
deşilince-

Bir şemsiye, bir pantolon, bir kravat
ceketler bir boyu dizgede
Mezbahalarda bağırsak düğümü söylevler.
Gürültü güneş karmaşası derin ok,
Müebbet kuşları bahçenin kapısını kapayan
Bir adım izin vermeyen içeri!

* Usulca iliştim bir kanada
uzunca uçtum bulutlar üzerinden.

* Lekeli kalık yaralı kuş
gökyüzünde

* Artık eşlenmeyecek açıklıklar,
Dul pencereler!
Kızıl bir göl üstünde donmuş
yıldızlar.⁹

uyanınca, yanında yalnızlığın uyuduğunu görmek... Ne Kutlu Acı!
ver değiştirsın, kalık rahatlıkla; nesnelerle, nesne olanlarla
kuşatılmışlığa gőzařmayla, birlikteliğin zorbalığıyla, varlığın,
oluşun yalınlığını zedeleyen somut başka'nın sőmőren soluğuyla.

II

- Uçurtma ağacı
yeryüzünün derinliklerinde.

* Gözlerimize kök salmış
bu ağacın uçucu
salınışı, gözyaşlarımıza
karşın olumluyor
yaşamı, ayinleri
ve kanıksadığımız
tüm oyuncakları.¹⁰

¹⁰ Şiirin son halı için bkz. Nİlgün Marmara, *Daktiloya Çekilmiş Şiirler*, s. 089.

Defterler eski elbise dolabında,
gündüzleri açık arttırmada!
Geceyse uzun yollar giyinir
ve uyur,
Göksüz küçük yıldızımız!
Kırları boyladı.

(Levh-i Mahfuz)
Saklı kitap.

Akaşa -akaşık kayıt- dünya belleği.

* Eğer kağıt (hamur) anneyse kalem de babadır ve her sözcük
içindeki harflerin diziliş bağlantılarıyla avlularda, bahçelerde,
kumda oynayan kardeşlerin kendilerine ördükleri zarif
ilmeklerdir. Beyaz perde gergin bir çarşafsa (duvar) sinemada onu
örtten kıvrımlı ağır kumaş da annenin eteğidir, yavaşça kalkınca
duvardaki gölgeler göze geri döner.

Sorun, diş göstermeye gelince, Elfriede Jelinek'in (Alman oyun yazarı) tuhaf! oyununda kadınlar üzerine yazdıklarını anmamak elde de ayakta da değil. Artık diyor, kadınlar dişlerini uzatsalar, kendi çocuklarının kanını emseler, lezbiyen olsalar, her tarafa o uzun yaşamcıl ve ölümcül dişleriyle saldırırsalar da, bu oyun baştan yitiktir çünkü erkek toplumu insanlığı bozuşturdu ve felaket her yanı sarmış bir kez. Zamanın kara saplı bıçağı, kanımca büyük yaralar açtı, o güzel kızıllığın kapanması da olanaksız bence. Siz erkek fantezisttir, kadınsa pratiktir derdiniz. Bunu anlayamıyorum; böylesine ortak bir suç, böylesine danışıklı bir döğüş üretimi varken, ve sürüler bunun ayırında olmadan. Yoksulluk her tarihte karşılaşılabilecek bir konum: varsıllık kadar rastlantısal ve olası, ancak varsıl olanların bunu bir şans, diğerlerin[in]se bunu bir kin, olanaksızlık ve acı olarak yaşamaları; ve ne yazık ki bunu savunamamaları. Romain Gary, *Onca Yoksulluk Varken* adlı kitabında, orospular kendilerini kızıllarıyla savunan varlıklardır diyordu ve haklıydı, çünkü yalnızca onlar bu iğrenç yaşam kavgası içinde etin değerini içeriden ve dışarıdan bilip, paha biçebiliyor,

biçilebiliyor ve canları acısa da bu gerçeği sürdürmek zorunda kalıyorlardı ve zorundalar. Sorunu kadına, bu ikinci cinse çekmem gerekiyor, onlar gizli gizli her şeyin ayırında olup, yönetenleri daha alttan ve içeriden yönetiyorlar. Bu bir giz olarak aramızda kalsın, e mi? Ponpona ve bilirliliğe, yaşarlığa ve gizli kibire karşı! Bir gün kadınlar da, ponponsuzlar da, hayvanlar da zamanı tersine çevirecekler inancındayım. Toprağa yetişmeye, zamana ulaşmaya çalışan bütün bu adilikler bir gün zamanı, uzamı, tarihi, yapıntıyı ele geçiremeyeceklerini anlayacaklar, anlaşılacak.

* *Sardonic* bir *voyeur*'lük gerekli, sonuçta sahicilikler anatomisini bütünıyla kavramak için. Belki de varılacak olan şudur: Bütün yerküre bir "ecurie" ve insan denen hayvanların tümü de "aynı *ecurie*'dendir," makro planda. Çünkü atlar hasta ama leylaklarla tımarlamaya çalışıyorlar kendilerini. Ölüm her koşulda varılan tek sonuç; yani açlığın doyurulması.

Altın
da Sis
in
dokunuş

ya

,
lar
par
maklama
lar

va

Karanlık bir yüz bırakıp bana, gitti. Sürahinin içinde oturan bir canbaz, kendi sürahi olan bir can bazına kapanın kapanışını duyduğundan beri. Bu yüz ancak bir sürahiyle örtülebilir, bir vücut yalnızca bir sürahiye dönüşebilirdi değememe başladıktan sonra. Canlı bir sürahi var konutta artık, kendi kendine ip üzerinde devinen, bir ışık huzmesinin içine girebilen, içinden geçebilen. Ağzından, eli çıkacak az sonra, dengesini, yalnızca kendine gösterdiği dengesini yok etmek için, ipi kesecek, ışığın huzmesini kesecek, soylu bir yalpalanmayla parçalara ayıracak kendini.

cilâlı taş devrinden -ince bir tabaka dilek parıltısı-

Açılmış; kaçak avuçlar
bir geçmiş çağ beklentisine,
yanıklar ve kesikler umuduyla
kapanmaz ince parmakları.

Ey avuçları, çekip çıkarın
bu eskici dükkânı benden,
karanlık tabutlarınızı, mavi göztaşlarınızı,
beyin salatalarınızı, cilâlarınızı, gömüt taşlarınızı,
helâ taşlarınızı...

ve onarın o yıkık
düşsel pembe güllerinizi
Kapatıp parmaklarınızı bu tiksiniç kuraklıkta
bir zilin sel sonsuzluğuna...

ver bana ellerini
ver bana ellerini
ver bana

akış akış
ne iş o bakış

Kapı çaldı. Açı, dışarıda duranı görünce evin içlerinde arka odadaki tutsağın konuğu olduğunu anlamıştı. Geriye karanlık koridorun ucuna doğru yöneldi geleni girişte bekletirken. Şöyle seslendi:

"Bir sevişmeciniz var!"

"Sevişmecin gelmiş!"

* Avaz avaz gülüyorum¹¹

* Bir avazı yerde bir avazı gökte gülüyor!¹²

* Kayıp ama gerçek!¹³

* Çocuklar tılsımlı bozşturuculardır.

* Kadırgalar yokuşundan
inerek geldim.

Dev Hanım beni
gülünüze alır mısınız?¹⁴

11 "Mal Di Luna" şiiri. Nilgün Marmara, *Daktiloya Çekilmiş Şiirler*.

12 "Mal Di Luna" şiiri.

13 "Mal Di Luna" şiiri.

14 "Mal Di Luna" şiiri.

beni yakanlar kendileri de yandılar

* Elişi

* Sonsuz çocuğum
ölümcül şaka¹⁵

* Ece kipinde konuşmak

Örümcek minesini¹⁶

* Çirkin kokuların büyüğü¹⁷

15 "Mal Di Luna" şiiri. Nilgün Marmara, *Daktiloya Çekilmiş Şiirler*.

16 "Mal Di Luna" şiiri.

17 "Mal Di Luna" şiiri.

ANTI-AKTÖRE SUNUSU: (KARA TÖREN)

varlarsa her bahar her güz her kış, bütün dağlar, bütün ormanlar, bütün yağmurlar, bütün karlar; bütün karlar altından, kumdan, topraktan ve toprağın altından, uçurumlardan, vadiler ve yarlardan; bütün sulardan bütün su kıyılarından ve ebru müziğinden, gel-gitlerden, balıklar, ekin, insanlar ve hayvanlar ve sebzecikler ve sebzecilerden ve kasaplardan ve araçlar ve gereçlerden; güneşler, aylardan; ayın karanlık yüzündeki tepede doğan ve orada yazan ultra-elipsoidal çakırdoğanlardan; göğün aydınlık ve loş alanlarından, kara delikler, ak deliliklerden; ozon tabakaları ve diğer katlardan; kaplardan; dingillerden ve büzüklerden ve yomlular ve yomsuzlardan; yıldızlardan ve yıldızcık kümelerinden, "kıtlıklar"dan ve "bolluklar"dan; varmışçasına belli sınırlarla ve sularla çevrili bu karalarda doğan ölen doğup ölebilir olan mert namert erlere ve erbaşlara sunulmuştur: ÖZELDE VE GENELDE!

AV AVCI AVLANAN

N

Deja vu, too, lân!

Rembetiko,
Taşkın imparatorluğu ayrılığın.
Alt yerlerde irin çoğulluğu,
Üstte görülemeyen yanık ezgi.
Vakti yok Rembetiko'nun hiçbir telde,
(Çöken) Yığılan göğün dehşet ritminde
Köstebek yuvaları; ölçmek dibini lağımın,
Yukarı boyların işitmezliği sözlüklerde
Şimdi bir çalgı Rembetiko kendini sürdüren,
İstemedi, istenmeden zayıf benzersiz, Ey
Mezbahalarda sıfırı sollayarak kayıp giden Rembetiko!¹⁸

Aşkın zarif ilmeği
dönerse arsız kısıka
Bulanır aynaların duruluğu

Rembetiko: Aslında Rubai anlamında bir şarkı türü.
Yunanlıların anonim ezgileri. Bir tür *underground*, *blues* müziği.
Rembetikocular avareler...
Ben Rembetikoyu hem çalgı, hem şarkıcı hem de ezginin kendi
olarak düşündüm ve dolayısıyla formu da değiştirdim şiirde.

¹⁸ "Rembetiko" şiirinin son hali için bkz. Nilgün Marmara, *Daktiloya Çekilmiş Şiirler*.

* "Herkesin vicdanı kendi polisidir."
Yüce sloganı süperregonun, ortak patronun.

* Böyle bir morla alçalttım sizi!¹⁹

* Denize kaçan bütün sokaklar,

¹⁹ "Tek-tük Perdelik Oyun" dan. Nilgün Marmara, *Defterler*, s. 219.

Kafka başını Strindberg'in göğsüne yaslamak istediğini söyler.
Haksız da değildir bu arzusunda. Düşünsene *Açık Bir Deniz Kıyısında*
Kafka ve Strindberg kucak kucağa...

* "Bad Timing"

by Nicolas Roeg

Theresa Russell

Art Garfunkel

* Bilim ulaşmaya çalışacak kana.

-political Voyeur-

* Ütü kordonları boyna sarılmıştır, kafanın yanında sallanmakta
olan ütü sırta, omuza, göğse çarpmaktadır, kordonun ucundaki fiş
ağıza sokulmuştur.²⁰

* Ne bir yürek ne bir yüz taşınabilecek denli yeğnidir (hafiftir.)
Hiçbir yüz taşınacak kadar hafif değildir.²¹

²⁰ "Tek-tük Perdelik Oyun" için alınmış gibi görünen bir not. Nilgün Marmara,
Defterler, s. 219.

²¹ "Tek-tük Perdelik Oyun"dan. Nilgün Marmara, *Defterler*, s. 219.

KÜRE-AYNA²²
AYNA-KÜRE
-ENVIRONMENT-
happening

9 adet irili ufaklı küre ayna gezegenlerin diziliş biçiminde.
1 adet hepsinden küçük ayna küre.

Bütün küreler ince sicimlerle yukarıdan döndürülmektedir
(mobile) düzenli bir kipte. En küçük küre her yana devinmektedir,
hepsinin arasından geçip gitmekte, ötede uzakta durmakta, yeniden
devindirilmekte...

²² "Tek-tük Perdelik Oyun" için alınmış gibi görünen bir not. Nilgün Marmara,
Defterler, s. 219.

MAVİ ÇUKURDA BİR AKLIK
Duracak bembeyaz yumurta
kobalt kâsede.

yenecek köpük hep içinden
Kürenin korkunç unutmabenilerinden
Geceleri başladıktan böyle kesmeye tırnakları
ve öttürmeye ısıkları bir tuhaf Kolibri
Bilinceye dek bilemeyi ta en uçlarına mavinin
Mıknatısın çöküp de bir kutuptan öbürüne
Sonra karşılıklı hiç üzünçsüz
Öğrenildiğinde artık büyüküz daracak
bir aynada

Evrenin yetkin uru dünya.

Boşluktaki büyük küresel yaraya göre, kişinin iyileştirilemeyecek bir yarası olamaz gibi görünüyor bana. Onun için varoluş tarihindeki acılar insanın kendini, öznelliğini aşması için nesnel bir destek. Bu dışı derinden tanıma ile gerçekleşecek kurtuluş içselliğimizi de derinleştirirken, bize özgürlük ve erinç duygumunu sunuyor. Artık, çirkef ilişkilerden, utku ve yenilgi ikileminden, her hamlede mat hevesinden, ele geçirme savaşımından vazgeçmek gerekir. Vazgeçilmiyorsa, geçilemiyorsa Üzüncü Teyze²³ gelir hep oturur içimizde. Şen ve özgür hayaletler olalım!

²³ Ece Ayhan'ın "Bakışsız Bir Kedi Kara" şiirinden.

Günlüklerinin *Defterler* adı altında
eksiksiz yayımlanmasının ardından,
Nilgün Marmara'nın kaleminden çıkan
her şeyin, sonunda bütünlüklü bir yayımla
bir araya getirilmesi düşüncesiyle yayına
hazırlanan *Kağıtlar*'ı okuyucuya sunuyoruz.

Kağıtlar, Marmara'nın defterlerine
eşlik eden bir tomar kağıt arasından seçilmiş
fragmanlardan oluşuyor: *Daktiloya Çekilmiş*
Şiirler'de yayımlanmış bazı şiirlerin
ilk versiyonları ve daha önce hiçbir yerde
yayımlanmamış *poème en prose*'lar, şiirler,
bağımsız dizeler, dost mektupları...

Defterler'in önsözünde söylendiği gibi,
Kağıtlar da aslında hiç yayımlanmamış
olmalıydı. Okuyucunun, Marmara'nın
Defterler'iyle birlikte bu *Kağıtlar*'ı da
gün gelip başkaları tarafından okunacağını
hiç düşünmeden yazdığını unutmayacağını
umuyoruz.

www.twitter.com/everestkitap
www.facebook.com/everest yayinlari

www.everest yayinlari.com
www.instagram.com/everest yayinlari